

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravištvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Narodna za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Četrti

LJUBLJANA, dne 5. januarja 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 2.

† Ivan Knez.

Z Dunaja je prišla žalostna vest, da je v soboto ob pol 10. dopoldne preminul v ondotnem sanatoriju Löw g. Ivan Knez, veletrgovec in velezaslužni predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Pred približno tremi tedni se je odpeljal pokojnik na Dunaj, kjer se je moral podvreči težki operaciji. Operacija se je sicer posre-

vojno ozemlje ter po vojni v prehodno gospodarski dobi.

Od leta 1908 do 1912 je bil podpredsednik Kmetijske družbe. Kot predsednik zbornice je bil voljen v železniški svet na Dunaju in bil član uprave dolenskih železnic. Bil je tudi deželni poslanec in do leta 1910 član ljubljanskega občinskega sveta.

Po vojni je posvečal polno pažnjo konsolidaciji naših gospodarskih razmer, preureditvi zbornice, katere področje je bilo razširjeno od Narodne vlade na celo Slovenijo, v avtonomne sekcije, nacionalizaciji tujih podjetij in osamosvojitvi našega gospodarstva.

Njegova agilnost, ki ga je gnala že v mladosti v središče gospodarskih pokretov, je tudi pripomogla, kar je zlasti poudariti, da najdemo pokojnega Ivana Kneza izza 1905 kot prvega slovenskega načelnika ljubljanskega gremija trgovcev, katerega uprava je potem prešla v popolnoma slovenske roke. Gremiju trgovcev je načeloval do leta 1910.

Med njegovimi zaslugami je posebno omeniti ustanovitev slovenske samostojne gremijske nadaljevalne trgovske šole po septembarskih dogodkih leta 1908 pod vodstvom pokojnega ravnatelja g. J. Dimnika.

Nadalje je bil ranjki od leta 1904 do 1907 predsednik Trgovskega in bolniškega podpornega društva.

Največ zasluge za ljubljansko trgovstvo in našo industrijo pa si je pridobil kot predsednik konzorcija »Ljubljanskega vzorčnega velesejma«.

Kot izkušen industrialec in lastnik mnogih industrijskih podjetij ter član uprave raznih industrijskih družb je bil pokojnik od ustanovitve leta 1919 neumorno delaven podpredsednik Zveze industrijcev na slovenskem ozemlju. Načeloval je kot predsednik tudi Kranjski zvezi mlinov, ki je po vojni razširila svoje področje na celo Slovenijo in deloval pošteno za interese mlinarske industrije, ki je vsled vojne prišla v težko krizo.

Njegovo ime je tesno združeno z zgodovino razvoja našega novčarstva. Od leta 1893 je skozi 32 let predsedoval Kmetijski posojilnici, ki se je pod njegovim vodstvom razvila v eden izmed najuglednejših in najmočnejših naših denarnih zavodov. Pri Zvezi slovenskih zadrug je sodeloval kot član uprave od njene ustanovitve leta 1907 in bil od leta 1911 do leta 1920 njen predsednik. Bil je soustanovitelj njen predsednik.

Bil je soustanovitelj Ljubljanske kreditne banke in njen velezaslužni podpredsednik od leta 1908 do 1915. Pozneje je bil od leta 1921 podpredsednik Jadranske, odn. Jadransko-podunavske banke. Že leta 1896 je dobil zaupniško mesto cenzorja Avstroogrške banke, ki ga je po prevratu obdržal tudi pri Narodni banki SHS. Končno je leta 1920 prevzel predstvo Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, za katerega razvoj in napredek si je pokojnik stekel nevenljivih zaslug.

V znak priznanja njegovih zaslug za ustanovitev Ljubljanske blagovne in efektne borze je bil izvoljen tudi za Podpredsednika borze.

Pokojnik je bil rojen dne 9. avgusta 1853. leta v Podgori pri St. Vidu nad Ljubljano. Ljudsko šolo je obiskoval v Ljubljani in nato dovršil dva razreda realke s prav dobrim uspehom. Radi bolehnosti očeta je vstopil v Dohrovo trgovsko šolo in je po njeni dovršitvi prišel že s 15. letom doma v očetovo trgovino z deželnimi pridelki. Tedaj so tržili z žitom tudi v Kranju. Zgodaj je postal samostojen in sicer v Ljubljani.

Svoje podjetje je tekom let znatno razvil in povečal in se je pričel posvečati tudi industriji. Ustanovil je lastni valjni mlin na Beričevem, veliko tovarno za opeko in zarezane strešnike na Brdu ter preuredil tovarno za kis, ki jo je podedoval po svojem stricu.

Za njegove izredne zasluge na gospodarskem polju je bil pokojnik odlikovan z redom sv. Save III. reda.

Vest o nepričakovani in prenapli smrti g. Ivana Kneza je napolnila s trpkim žalostjo vse, ki so blagopokojnega poznali. V poslih, v uradu, v družbi, povsod si je znal s svojo solidnostjo, poštenostjo, ljubeznivostjo in dobrodušnostjo pridobiti sree, naklonjenost, pa tudi spoštovanje vseh, s katerimi je prišel v dotiko. Služil naj bi vsem za zgled marljivosti in delavnosti, pa tudi poštenosti in značajnosti. Naj počiva v miru blaga duša!

Neumornemu delavcu hranimo časten spomin!

Predsedniku Ivanu Knezu v slovo.

Ljubljana, 2. januarja.

Raz palačo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo je danes zaplapolala črna zastava. Žalostno se vije črni prapor v turobni zimski dan ter označuje pretresljivo novico, da je danes dopoldan na Dunaju preminul odličen Slovenec in izvrsten gospodar gospod Ivan Knez, ki je celih 14 let načeloval Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Takoj ob pričetku novega leta je gospodarske kroge v Sloveniji zadel težak udarec. Izgubili so svojega dolgoletnega, izkušenega, dobrega in zvestega vodnika. Slovenci smo izgubili odličnega moža izvrstnih kvalit, na zunaj ponižnega in skromnega, nezahtevnega, toda žarkega rodoljuba, preudarnega in razumnega gospodarja, večaka v kmetijstvu, industriji, trgovini in denarstvu. Skrben gospodar v zasebnem gospodarstvu je svoje bogate življenske in gospodarske izkušnje stavljal pol veka dragevolje na razpolago splošnosti, gospodarskim in stanovskim organizacijam, bil jim je zanesljiv prijatelj in svetovalec, pameten kakor ura. Odlični pokojnik ni bil mož donečih besedi, ni imel visokoletečih aspiracij, spoštoval in ljubil je tiho in mirno delo. On ni tvegal. V svojih poslih in javnih položajih je ubiral preudarno in mirno pot. Odkrit značaj je bil Ivan Knez, kremenjak, ki je nosil skrbi svojega življenja sam, stisnil zobe in je trpel in čakal, da je šla tegoba mimo njega. Delal je vse po redu, mirno, brez sunkov in brez zaletavanja, nikdar zadirčen, ampak voljan in potrpežljiv, kakor da je izklesan iz slovenske potrpežljivosti. V dnevih radosti ni znal prekipeti, v dnevih žalosti je ravno dušno, v sebi nagnjen kakor stari Job pil svoj kelih bridkosti. Veselja ljubezni in vdano si ni bil, niti pri prijateljih ni znal pokazati, samo v temnih očeh je

nekaj šinilo bežno kakor časa tek in tistemu, ki ga je poznal, pokazalo, da je možu šlo do sree in da mu sree hitrejšje tolče resnične vdanosti in ljubezni. Nikdar ni bil nadležen, nikdar ni tožil, tudi kadar je imel težke duševne brige. Niti ni zdihoval, kadar je kruto trpel neusmiljene telesne bolečine. Težko bolan začetkom decembra meseca je po nasvetu zdravnikov nerad zapustil svojo ljubljeno Ljubljano in svojo staro pot do Ančnikove hiše v Šiški, pa šel, skoro neopaženo kar na tihem na daljnji Dunaj v zavesti, da ga tam čakajo mukotrpni dnevi. Ko sva si v Leonišču 7. decembra dopoldan po živahnem razgovoru, v katerem sem mu moral težkobolnemu pripovedovati o tekočih naših zborničnih poslih, segala poslednjič v roko, ni kazal nobenih skrbi, nobene pobotosti. Mož optimist, ki je potrjal življenje, realen in konkreten značaj brez sanjivosti celo svoje življenje, je tudi ob zatonu svojega življenja vseskozi do zadnjega ohranil življensko energijo in je trdno verjel mojim besedam ob slovesu, da se ob novem letu zopet sestanemo pri skupnem delu. Prišlo je drugače. Ure življenja so mu danes dopoldan potekle okoli pol 10. ure, skoro prav tisti čas, ko sem se danes v megli in mrazu vozil mimo cerkve Sv. Vida v našem lepem St. Vidu, kjer je bil avgusta meseca leta 1853. h krstu prinešen Ančnikov Janezek.

Predsednik Ivan Knez ni bil elegična natura in je nosil svoj križ moško in vdano tudi tedaj, ko mu je pretilo, da izgubi, kar je vsakemu očetu najljubše, svojega sina prvorojenca. Ponosno se je držal tudi tedaj, ko je kmalu po začetku svetovne vojne s skrbjo v srcu hodil križev pot v Gradec, da reši smrtno obsodbe mlado življenje ponosnega Slovenca. Sedaj je končal. Večni mejnik je postavljen zanj in konec je vseh ničevnosti, dobrih in slabih, ki nas obkrožajo in spremljajo celo življenje. Neizprosna ta večni mejnik je vzel iz glave in iz rok tudi našemu Janezu Knezu delo, katero mu sicer nikdo na tem svetu vzeti ni mogel.

Večen spomin in večna slava našemu spoštovanemu vodniku Ivanu Knezu!

Dr. Fran Windischer.

Evropska gospodarska politika.

V oficijelnih objavah inozemskih trgovskih zbornic na Dunaju »Mittel-europäische Wirtschaft« priobčuje dr. Deutsch iz Berlina o evropski gospodarski politiki sledeči zanimiv članek:

Med vojno so se v vseh državah v vseh industrijskih panogah stare tovarne razširjale in zidale nove tovarne, deloma za izdelovanje vojnega materiala, deloma za izdelovanje predmetov, ki so se preje uvažali iz sovražnega inozemstva. Svetovna industrijska kapaciteta je sedaj najmanj 40 do 50% večja nego pred vojno. To znači, da je produkcija izdatno večja, nego izredno znižana možnost prodaje izdelanih predmetov.

Posledica tega je, da si vse države med seboj najostreje konkurirajo in nič ne zasluži. Zato sem mnenja, da se problem vseh problemov izraža v vprašanju: Kaj se mora na svetu zgoditi, da se bo začelo zopet racionalno in poceni delati in da bo vsaka industrija imela svoj skromen zaslužek?

Za to je edina od pomoči: horizontalna povzdiga v veleindustriji. Ne mislim na karte. Ti so odvisni od ko-

čila, proces ozdravljenja se je razvijal najboljšje in g. Knez bi se bil kmalu skoro vrnil, da se ga ni hkratu lotila pljučnica, proti kateri se ni mogel boriti zbog ležanja oslabiljeni organizem in ki je zahtevala njegovo življenje.

Kdo bi bil slutil, da smrtna kosa poseže tako iznenada po tem možu, ki smo ga do zadnjega videli zdravega, polnega trde volje in veselja do dela na gospodarskem poprišču. Kremenit značaj, marljiv, delaven in zgled najlepše skromnosti je bil pokojni Ivan Knez. Skromnost je bila pravzaprav najjačja stran njegovega značaja. — Delal je mnogo in se boril. Njegove sposobnosti in vrline so bile velike, njegovo delo je rodilo mnogo uspehov — vendar se o njem ni mnogo čulo. Priprost in skromen ni pričakoval nikdar kakkega priznanja, dosledno ga je odklanjal. Delo je smatral za svojo dolžnost in delal je od rane mladosti, delal je trdo in nepretrgano do svoje smrti.

V času, ko je začel pokojni Ivan Knez uveljavljati se na gospodarskem polju, so bile razmere pri nas, tako politične kakor ekonomske zelo težavne, treba je bilo orati ledino in graditi temelje vsepovsod. Mož dela, kakor je bil pokojni g. Ivan Knez že v svoji mladosti, se je takoj intenzivno lotil velikih nalog za povzdigo in razmah slovenske trgovine in si je tako znal pridobiti zaupanje gospodarskih krogov. Sodeloval je v vseh važnejših strokovnih in stanovskih organizacijah ter interesnih zastopstvih.

Tako najdemo Ivana Kneza že od početka v prvih gospodarskih vrstah. Že leta 1884 je bil prvokrat izvoljen v trgovsko in obrtniško zbornico.

V zbornico se je vrnil pri poznejših volitvah leta 1909 in ji je nato od leta 1911 skozi 15 let načeloval kot nesebičen in pošten predstnik v najtežjih dobah med svetovno vojno, ko je zbornično področje tvorilo ožje

njunktore, se pogosto ne držijo in imajo navadno namen zvišati cene. Tudi ne mislim na interesno skupnost, ker so tudi pri takih združbah interesi različni. Kar imam v mislih, je spajanje enakih podjetij v novo družbo z enotnim interesom in enotnim vodstvom.

Razvoj te povzdige bo moral najprej pričeti spajati podjetja ene države, nato pa podjetja preko državnih mej, dokler se ne doseže sporazum z vso evropsko industrijo in končno bo treba priključiti sporazumu Ameriko, da se napravi takó red na svetovnem trgu.

Posledice takega sporazuma bi bile jako učinkovite. Ako samo za trenutek primerjamo položaj industrije v Evropi in v Ameriki, vidimo, da se na ogromnem ameriškem kontinentu z visokimi uvoznimi carinami, ki konkurenco komaj omogočujejo, izdelujejo skoro izključno množinski predmeti. Vrhu tega kupuje v Ameriki publika to, kar ji tovarnar priporoča. Ford pravi: »Pri meni dobite avtomobile kakršnekoli barve, a vse morajo biti črne.« Ako dosežemo mednarodni sporazum, bomo mogli na racionalni podlagi izdelovati množinske predmete in v gotovem oziru vplivati na naše odjemalce.

Pri horizontalnem spajanju naravno ne mislim na zvišanje cen, ampak sem celo mnenja, da bomo mogli cene še dodatno znižati in si pridobiti še večje število odjemalcev, ker ne bomo imeli v vsaki tovarni konstrukcijske pisarne, patentne pisarne, laboratorija in zelo drage prodajne organizacije.

Za svojo osebo bi šel še en korak naprej: Ko bomo enkrat tako daleč — potreba časa nas bo kmalu prisilila k horizontalni povzdigi — nastaja nadaljnje vprašanje, vprašanje združenih držav evropskih. To vprašanje bo postopoma dozorevalo v isti meri, kakor se bo uveljavljala misel na skupnost interesov industrije na celem svetu. Gospodarska rešitev bo obstojala v tem, da se bodo carine postopoma ukinjale in da bo mogoče v Evropi delati tako, kakor v Ameriki.

V Franciji se je pred nekaj časa ustanovil komite najodličnejših osebnosti. Isto se je zgodilo v Angliji, in po sestanku parlamenta se bo tudi v Nemčiji osnoval parlamentarni komite, kateremu se pozneje priključi še gospodarski komite. Loucher, eden najboljših narodnih gospodarjev in politikov v Franciji, je na zadnjem zasedanju Zveze narodov že predlagal, da se skliče mednarodna gospodarska konferenca, ki bo razpravljala o tem vprašanju.

Beda časa — čas bede.

Vsi dosedanja napor gospodarstvenih krogov, da bi spravili gospodarstvo in življenje v normalni tir, so bili brezuspešni in vladajo še vedno jako težke, nenormalne razmere. Draginja je dosegla višek in davi široke plasti naroda, kojega nakupovalna moč daleč zaostaja za draginjo. Boj za zaslužek je postal jako naporen, prilike dela skrajno neugodne.

Pač so nazadovale cene pridelkom poljedelca, niso jim pa sledile cene industrijskim izdelkom. Te obremenjujejo slej ko prej neverjetno visoka davčna bremena, ki niso postala čisto nič manjša, nasprotno še povečala so se, čeravno je vrednost našega denarja znatno porasla. Naraščajoča davčna bremena zadržujejo padec cen industrijskim izdelkom.

V državnem gospodarstvu vključ najrazličnejšim davkom ni mogoče doseči ravnotežja in pravilne bilance. Državno gospodarstvo še ni v redu. Tudi največji umetnik — vrtnar bi ne znal povezati tako pisanega »pušlca«, kakor je ogromen šopek davkov, ki so ga nabrali razni finančni ministri. Skoraj vse so že obdali in ne smeli bi se začuditi, če bi slišali, da so vpeljali davek tudi na kratko krilo ali na roževenske kroglice.

Prvi in največji odjemalec industrijskih predmetov, kmetovalec, je — vsaj pri nas — brez denarja. Nezadostni so prejemki delavca, premajhna je plača državnega nameščenca in

dohodki duševnega delavca in tedaj ni čuda, če pogrešata trgovina in industrija odjemalcev.

V industriji že vlada težka kriza, ki grozi uničiti to, kar smo si s trudom in velikimi žrtvami ustvarili. Štejemo že na tisoče brezposelnih. Trgovina še živi, toda promet je mogoče le z velikimi koncesijami kupcu, kar je nevarno za dajalca kredita.

O večjem padcu cen industrijskim predmetom ne bomo še tako kmalu govorili. Poleg ogromnih davčnih bremen preprečajo padec cen visoke cene surovin, ki niso nič odnehale, in nezmanjšani proizvodni stroški. Delovni čas je ostal kratek, proizvodnja je majhna in niso se znižale mezde, ko še dosedanje ne zadostujejo za življenje.

Gospodarska beda je tudi pri nas zavladala z veliko oblastnostjo, pa ne vemo, kedar nas bo zapustila in tudi ni izgleda, da bi nas kaj kmalo zapustila.

Občni zbor Društva trgovskih potnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Občni zbor se je vršil v nedeljo, dne 3. t. m. v restavracijskih prostorih Ljubljanskega Dvora ob 9. uri dopoldne. Otvoril ga je poštvovalni predsednik K. Seljak, ki je pozdravil navzoče, imenoma tajnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivana Mohoriča, zastopnika ljubljanskega gremija g. Šmuka in g. Zelenika.

Iz poročila, ki ga je podal g. Seljak, je razvidno, da se je društvo v preteklem letu neprestano borilo za svoje stanovske pravice, a vsled političnih razmer, ki vladajo pri nas, ni imelo tistega uspeha, kakor ga je bilo pričakovati. Nato se spomni g. predsednik tragične smrti stanovskega tovariša Deisingerja. Nadalje opisuje g. predsednik splošen gospodarski položaj v preteklem letu, graja finančno in carinsko politiko, davčno prakso itd. in konstatira dejstvo, da vse težave naše trgovine in industrije neposredno vplivajo na stanje članov Društva trgovskih potnikov, ki se nahajajo v prav kritičnem položaju. Položaj je še poslabšan vsled prevelike konkurence in brezobzirne borbe za obstanek. Neštevilno reduciranih in upokojenih državljanov in drugih nameščenecv je zlasti položaj trgovskih potnikov poslabšalo, ker velja, kakor povsod, tudi tu princip ponudbe in povpraševanja, dasi bi se moralo tu gledati na kvaliteto ponudb, mlikakor pa ne na kvantiteto. Vpraša se pri tem, kako more biti dober trgovski potnik oni, ki je do prenedavno sedel v pisarni za kupom suhih aktov, ki o trgovini sploh celo življenje ni ni slišal.

Društvo je v preteklem letu razvijalo veliko aktivnost. Apelira na navzoče, da se trdno oklenejo svoje organizacije, ker le v skupnem nastopu in borbi bo mogoče doseči pozitivne uspehe.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Petrič, je razvidno, da je tu poslovanje tudi otežkočeno radi malomaunosti nekaterih članov. Poudarja, da članarina, ki znaša 120 Din poletno, nikakor ni tako visoka, da je ne bi z lahkoto utrpel vsak član, osobito ako se upošteva, da se iz tega poravnava zavarovalna premija za nezgodno zavarovanje, katero nudi članom za skrajno malenkostni prispevek ugodnosti, ki bi jih posameznik nikdar ne mogel doseči, tudi če bi samo na premiji plačeval dvakratni znesek, ki ga plačuje sedaj. Ugodnosti potom zavarovanja so sledeče: v slučaju začasne nesposobnosti za delo se izplača 25 dinarjev na dan, za slučaj trajne nesposobnosti oziroma smrti pa se izplača ponesrečencu oziroma njegovi družini 50.000 Din. G. Petrič je ostro žigosal tudi malomarnost članov, kateri v kljub večkratnim pozivom niso zadoštili svoji stanovski dolžnosti in vplačali zaostale članarine in je prosil navzoče, da pri vsaki priliki agitirajo med tovariši, ker je le v njihovem interesu, da s svojim pristopom ojačijo vrste in povečajo moč organizacije. Časi so težki in borba za obstanek huda. Društvo je v preteklem letu

razven akcije glede nekvalificiranih potnikov in znižanja vožnje pokrenilo tudi vprašanje glede prenočišč in glede hrane v hotelih in gostilnah ter je potem dnevnega časopisja hotelirje pozvalo, da znižajo cene za prenočišča, ker so se cene za hrano že regulirale. Odziv je bil v nekaterih slučajih dovoljen, tudi glede cen za izvoškeke je društvo interveniralo pri velikem županu obeh oblasti. Posredovalnica za službe je v nešteti slučajih ugodno posredovala. Tudi se je uspešno interveniralo v 6 slučajih radi nadomestitve nekvalificiranih potnikov s kvalificiranimi.

Ker je bil blagajnik odsoten, je tajnik poročal o premoženjskem stanju, katero se je našlo v popolnem redu.

Nato je poročal tajnik gosp. I. van Mohorič o njegovih intervencijah glede znižanja železniških tarif za trgovske potnike. Orisal je težaven položaj trgovskih potnikov, kateri so bili pionirji naše trgovine. Naloga trgovskih potnikov je, da pobijajo konservativnost, nazadnjaštvo, dajejo inicijativo, seznanjajo občinstvo z novimi tehničnimi iznajdbami, pridobivajo naši industriji nova tržišča, oskrbujejo konsumenta s cenejšimi stvarmi itd. Konstatira, da je dotok inozemskih trgovskih potnikov močan ter omenja vse tozadevne intervencije Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Dalje je izčrpno poročal o trgovskih pogodbah, na podlagi katerih bo v bodoče naval trgovskih potnikov tak, da bo resno ogrožal existenco naših domačih trgovskih potnikov. Apelira na navzoče, da se svoje organizacije tesno oklenejo, ker je le v dobri organizaciji dano jamstvo za prospeh stanovskih interesov. Glede predloga za znižanje železniških tarif za trgovske potnike je g. tajnik Mohorič omenil, da je bila zadeva že v toliko dozorela, da je bilo pričakovati ugodne rešitve v najkrajšem času, da pa je nastopila baš v odločilnem momentu vladna kriza, ki je spravila zadevo v zastoj. Vsled neprestanih kriz je tudi znižanje železniških tarif, ki bi imelo stopiti s 1. januarjem t. l. v veljavo, odpadlo. Treba bo zopet resne borbe in skupnega nastopa vseh korporacij v dosego znižanja železniških tarif. Lepemu, izčrpnemu poročilu g. tajnika Mohoriča je sledilo burno odobravanje navzočih.

Izvajanja g. Zelenika, katera so za trgovske potnike izredno zanimiva, bomo prinesli v celoti v eni prihodnjih števil.

Nato se je vršila volitev v odbor in je bil ponovno izvoljen predsednikom dosedanja predsednik g. K. Seljak, pod katerega preizkušenim vodstvom upamo, da bo društvo uspelo in vršilo svojo dolžnost v polni meri. Podpredsednikom je bil izvoljen J. Krek, tajnikom A. Petrič, blagajnikom V. Bratovž, odbornikom: Kobal, Vršič, Špižko, Francekovič, Fantini, Rant. Računskim preglednikom: gg. Pavlič in Gril, predsednikom razsodišča Domicelej.

Naloga bodočega odbora je, da podpira delovanje predsednika v njegovem težavnem delovanju za izboljšanje položaja trgovskih potnikov.

Nato se je razvila debata o vseh stanovskih zadevah. Po izčrpnih debati je g. predsednik s ponovnim pozdravom in bodrilom za bodočnost zaključil lepo uspelo zborovanje.

Trgovina.

Hamburg in Trst. Zadnji »Ekonomist« priobčuje zanimive podatke o blagovnem prometu v tržaškem pristanišču. Po vojni je bil promet precej slab. V letu 1919 in 1920 je znašal 50 % predvojnega prometa. V poznejših letih se je promet nekoliko izboljšal, kar je posledica urejenih političnih in gospodarskih prilik v

Srednji Evropi, posebno na Čehoslovaškem, v Avstriji in v naši državi. V letu 1923 je promet dosegel 65 %, a l. 1924 pa 95 % celokupnega prometa v l. 1913. Iz tega bi se dalo sklepati, da bo promet tudi v l. 1925 večji nego je bil leta 1924. Vendar se je položaj izpremenil. V l. 1925 je bil promet preko Trsta za 20 odstotkov manjši nego v l. 1924. Za glavni povod za zmanjšanje trgovskega prometa preko Trsta se smatra konkurenca, katero povzročajo Trstu druge države v prilog lastnih pristanišč. Glavni konkurent je Hamburg, ki ima ugodnejše tarife vsled česar je prevoz preko Hamburga za gotove države ugodnejši nego preko Trsta.

Kovanje novega protidraginjskega zakona. Po najnovejših poročilih, ki prihajajo iz Beograda, je nov protidraginjski zakon že gotova stvar in bo načrt za ta zakon predložen v najkrajšem času ministrskemu svetu. Zdi se, da vlada nikakor neče vpoštevati protestov, ki jih je tozadevno dobila iz vseh gospodarskih krogov cele naše države in da hoče tako odgovornost, ki jo nosi zbog svoje nesmotrene gospodarske politike sama za vladajočo veliko draginjo, naprtiti posameznim trgovcem. Izkušnje v drugih državah, pa tudi pri nas, kjer je diletantizem pri pobijanju draginje dosegel uprav gerostastnosti, ne pomagajo nič in vlada hoče nanovo zavahati bič nad trgovskim in obrtniškim stanom, ne da bi se lotila tega problema z druge strani, kjer bi bila faktično v stanju pomagati in doseči uspešne rezultate. Dobra prometna politika, smotreno določanje carinskih postavk po potrebah države, enakomerna porazdelitev davčnih in socialnih bremen, vse to in edino to bi moglo znižati cene in rešiti problem draginje. Vsak poizkus prisilne ureditve tega vprašanja izpostavlja samo trgovce neupravičenim šikanam, izpodbija naš ugled v inozemstvu, a ne more imeti upravn nobenega vpliva na znižanje cen.

Vzorčni velesejem v Padovi. Kakor vsako leto, se vrši tudi letos v Padovi od 5. do 20. junija mednarodni vzorčni semenj. Naša država ni bila doslej zastopana na tem sejmu. Z ozirom na dejstvo, da je Italija eden naših najboljših izvoznikov, da se gospodarski in finančno znatno dviga in da bi mogla absorbirati vedno večjo količino naših izvoznih predmetov, bi bilo želeli, da bi se letošnje prireditve v Parovi udeležila tudi naša podjetja.

Nemška tvrdka Ferdinand Schöneck je bila zbog namere kršitve procedure pri reparacijskih dobavah od nemške vlade kaznovana s tem, da biro reparacijske komisije za plačanje v naturi ne bo priznal za čas dveh let, računši od 28. novembra 1925, nobene pogodbe, sklenjene z navedeno tvrdko.

Rumunska zunanja trgovina. O zunanji trgovini z Rumunijo niso še znani točni podatki za zadnjih šest mesecev v letu 1925, vendar se more trdit, da bo bilanca pozitivna, dasi je vladala v teku leta velika stagnacija, ki je danes vedno manjša in manjša. Uvoz je znašal 1924. leta 801.427 ton v skupni vrednosti 26.192.449.394 lejev, izvoz pa 4.371.484 ton v vrednosti 27.823.601.568 lejev, tedaj je trgovinska bilanca za leto 1924 aktivna za 631.152.174 lejev, dasi je bila v prvih šestih mesecih istega leta visoko pasivna. Leta 1925 je znašal uvoz za prvih šest mesecev 487.046 ton v vrednosti 13.806.035.256 lejev, a izvoz pa 2.007.675 ton v vrednosti 12.069.813.665 lejev, tedaj je zunanja trgovina Rumunije za prvih šest mesecev leta 1925 pasivna za 1.736.221.591 lejev. Vendar so rumunski trgovski krogi prepričanja, da bo tudi letos končna bilanca aktivna, in opirajo te trditve predvsem na velike rezerve neizvožene koruze v letu 1925.

Industrija.

Kalijevo posojilo in kalijeva kupčija. Ze dvakrat smo pisali, da nameravajo najeti Nemci posojilo, ki ga bodo vtaknili v kalijevo industrijo. Največ zanimanja za posojilo je bilo na Angleškem in so Angleži tudi že večje zneske dali; začele pa so se oglašati tudi druge dežele. Angleži pravijo, da je kalij produkt, ki ga potrebuje ves svet. Kakor že vemo, je po odstopu Alzacije prišel del kalijeve produkcije v francoske roke in je zgubila s tem Nemčija monopol, vendar obstoji med obema državama dogo-

vor glede cen. V prvih enajstih letošnjih mesecih je prodal nemški kalijevi sintikat 11.66 milijonov meterskih stotov čistega kalija, v istih mesecih lanskega leta pa samo 7.57 milijonov meterskih stotov. Francoska produkcija se je v tretjem četrtletju dvignila in je znašala 75.000 ton; v drugem četrtletju je znašala 64.000 ton. Francoski eksport se zelo dviga in gre v prvi vrsti v Anglijo, na Nizozemsko, v Belgijo, Severno Ameriko, Švico in Italijo.

O zaposlovanju inozemskih delavcev. Inšpekcija dela v Ljubljani objavlja službeno: Vsi delodajalci, ki zaposlujejo inozemske osebe (ročne in duševne delavce), so v smislu ministrskega razpisa pozivajo, da nemudoma, najkasneje do 15. januarja 1926, predložijo Inšpekciji dela točne sezname vseh inozemcev, ki so bili dne 1. januarja 1926 pri njih zaposleni. V teh seznamih treba posebej označiti one inozemske delavce, oziroma nameščence, ki so srbsko-hrvatske ali slovenske narodnosti. Balje je treba posebej navesti tudi ruske begunce, zaposlene dne 1. januarja 1926 v njihovi službi. Prijaviti treba vse inozemske delavce, gospodinske in gospodarske uslužbenke, vajence, uradnike, nameščence itd. brez ozira, dali so že zanje poskrbeli uradno dovoljenje za zaposlenje ali ne. Neupravičena opustitev ali zakasnitev oziroma predložitev nepravilnih in nepopolnih seznamov se bo kaznovala v smislu zakona o Inšpekciji dela z občutno denarno globo.

Zveza tekstilnih tovarn. Tekstilne tovarne v naši državi nameravajo ustanoviti strokovno zvezo.

Novo investicije v italijanskih delniških družbah. Med 12. julijem in 30. novembrom pr. l. je bilo na novo naložena kapitala v italijanskih delniških družbah za 2821 milijonov lir. Investicije kapitala so v samem mesecu novembru znašale 638 milijonov lir.

Obrt.

Oddaja kolodvorskih restavracij v zakup. Pri direkciji državnih železnic v Sarajevu se bo vršila dne 23. januarja t. l. ofertalna licitacija glede oddaje kolodvorske restavracije na postaji Konjic v zakup, dne 25. januarja t. l. pa glede kolodvorske restavracije na postaji Hum. Predmetna oglasa sta v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Obrtniški koledar 1926 je še dobili. Vsebinsko koledarja je zelo bogata. Koledar ni samo koristna, potrebna pomožna knjižica, katero bi si moral nabaviti vsak obrtnik, ker vsebuje mnogo prepotrebni navodil glede davkov, glede izračunavanja prispevkov za delavsko zavarovanje, obrazce za kreditne prošnje itd., ampak bi morala koledar pripraviti in širiti zlasti vodstva obrtno-nadaljevalnih šol, ker je obenem tudi najboljši učni pripomoček za obrtniški narščak. Koledar stane samo 10 dinarjev. Naroča se ga pri Upravi Obrtniškega koledarja v Ljubljani, Dunajska cesta.

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.

(Nadaljevanje.)

Koopcija je postavitev članov upravnega sveta po upravnem svetu samem brez, načelno potrebne, izvolitve po skupščini, časovno je v statutih veljavnost postavitve — v skladu z delniškim regulativom (§ 34., odst. 8.) omejena do prihodnjega občnega zbora, ki na redni način popolni število članov načelstva. Kadar je padlo število članov upravnega sveta pod najnižje po statutu za sklepčnost in zastopanje predpisano število, je koopcija neobhodno potrebna, sicer bi družba ne mogla poslovati; zato zahteva tudi regulativ, da statut poskrbi za provizorno popolnitev. Drugače je s koopcijo, če število članov upravnega sveta zadostuje za poslovanje. V tem primeru, ki ga naši statuti večinoma tudi poznajo, je koopcija navadno najmanj potrebna, lahko pa celo vir zlorab. Kakšen pošten ali pameten — v smislu delničarjev — smisel naj ima recimo v primeru, da je število članov upravnega sveta določeno

Uvoz, izvoz.

Naš izvoz v novembru. Po carinsko-statističnih podatkih je znašal naš izvoz v papirnatih dinarjih:

november 1924	922,463.000
november 1925	687,727.000
11 mesecev 1924	8,585,588.000
11 mesecev 1925	8,236,115.000

Razmerje poslance seveda takoj drugačno, če računimo v tonah, posebno pa še, če računimo v zlatih dinarjih; zlati dinar ima letos isto vrednost kot lani, dočim jo je papirnat dinar spremenil. Tu pa vidimo sledečo sliko:

	Tone	Zlati Din
November 1924	398.000	69,164.000
November 1925	377.000	63,152.000
11 mesecev 1924	3,509.000	600,139.000
11 mesecev 1925	4,044.000	722,019.000

Leta 1925 je znašal prirastek v tonah v prvih 11 mesecih 535.000 ali nekaj čez 15 odstotkov, prirastek v zlatih dinarjih pa 121,080.000 oziroma nekaj čez 20 odstotkov.

V letošnjem novembru je bil izvoz žita tako v tonah kakor v denarju manjši kakor v lanskem novembru. Vzrok so nizke cene poljedelskih pridelkov in iz tega izvirajoča rezerviranost prodajalcev; nadalje pa dvig dinarja napram lanskemu letu in pa dejstvo, da so pričakovani eksporterji znižanja izvozne carine in so zato z izvozom čakali.

Če pa vzamemo ves čas 11 mesecev, se je naš izvoz dvignil tako glede ton kakor glede vrednosti. Še večji plus pa pričakujejo v pomladi, zlasti še, ker je bila izvozna carina v veliki izmeri znižana ali pa sploh opuščena.

Ker bo kmalu znana končna bilanca za vse leto, nas nadaljne številke ne zanimajo. Zanimivo je še tole: Lani smo v novembru eksportirali 2.258 vagonov pšenice, 5419 vagonov koruze in 1020 vagonov pšenične moke; dotične številke za letošni so: 2.408, 4.258 in 590.

Denarstvo.

Gospodarski program avstrijskega finančnega ministra dr. Ahrerja. Na zboru krščansko socialnih poslancev je minister dr. Ahrer razvil in utemeljil gospodarski program sedanjih vladne večine, ki naj dokaže, da si bo Avstrija tudi brez kontrole Zveze narodov pomagala na noge. Uvodoma je povdarjal, da ima višina razpoložljivih glavnice odločilni vpliv na produkcijo. Avstrija potrebuje dolgoročnih kreditov. Za nabavo teh mora v prvi vrsti izrabiti lastno silo in moč, ki nista še v celoti izrabljeni. Še le potem se more misliti na pomoč iz inozemstva. Prvotna produkcija se mora izrabiti do skrajnosti. Avstrija razpolaga z izdatnimi zakladi premoga, rud, magnezita, drugih naravnih bogastev, vodnih sil itd. Ako se bodo ti naravni zakladi do cela izrabili, bo finalni industriji mogoče oplemenitenim potom izdelovati finalne produkte večje vrednosti in jih izvažati. Država naj ne bo udeležena pri podjetjih, razen na železnica, državnih gozdovih, salinah in tobaku. Železniški tarifi naj pospešujejo

konzum in uvoz domačih produktov in izdelkov. Tarifna politika je važen del trgovske politike. Davki naj se poenostavijo in gospodarstvo čimprej razbremenijo. Pospešuje naj se koncentracija kapitala in industrije. Dolžnosti, katere nalaga socialna zakonodaja, se morajo izpolnjevati, vendar pa ne v taki meri, da bi bila potrebna doplačila na glavnice, ali da bi se ta porabljala. Navzoči poslanci so ta program odobrili. Program bo tvoril podlago za anketo, katero namerava vlada za končno redakcijo gospodarskega programa v kratkem sklicati.

Dohodki telefonske uprave. Po uradnih podatkih se znašali dohodki telefonske uprave v proračunski dobi 1924/1925 104 milij. Din, dočim so bili proračunjeni samo na 60 milij. Din.

Denarne naložbe v Italiji. Poštne blaginje so dne 30. novembra pr. l. v Italiji upravljale 10.330 milijonov lir, hranilnice istega dne 12.396 milijonov lir, banke (6 največjih 31. oktobra pr. l.) 3235 milijonov lir in pokrajinski kreditni zavodi (47 po številu) 3857 milijonov lir.

Davki in takse.

Novi takсни listi (knjižice) za plačevanje dopolnilne prenosne takse. S 1. januarjem 1926 je finančna uprava izdala nove takse liste (knjižice) za plačevanje dopolnilne takse v periodi 1926—1930. Ti listi, ki se dobivajo pri davčnih uradih, veljajo po 11 Din izvod.

Pobiranje 1 % prispevka za nabavljalne zadruge. Generalna direkcija državnega računovodstva je pod št. D. R. br. 152.659 z dne 16. decembra 1925 naslovlila na vsa podrejena oblastva in urade okrožnico, v kateri opozarja, da je s koncem leta 1925 prenehala pravica za pobiranje 1 % prispevka za nabavljalne zadruge državnih nameščencev, ki se je pobiral povodom izplačila državnih nabav. Končno pripominja generalna direkcija, da se ta odredba nanaša samo na one nabavke, ki se dogovorijo po 1. januarju 1926, dočim se bo prispevek od izplačil iz dobavnih pogodb, sklenjenih pred 1. januarjem 1926 še nadalje pobiral.

Izenačenje neposrednih davkov. Ministrski svet je v načelu odobril četrti načrt zakona o neposrednih davkih in se sedaj posvetuje o posameznih členih načrta. Dosedaj je obdelal člene, ki vsebujejo splošne odredbe in določila o zemljiškem davku. V bistvu se po dosejanih poročilih četrti načrt ne razlikuje od tretjega, ki se je edino glede obdavčevanja službenih prejemkov izpremenil v toliko, da bodo službeni prejemniki zavezani poleg dohodnine, ki je zamišljena kot globalni davek, še posebnemu davku na zaslužek, ki bo znašal za državne uradnike 5 %, za privatne nameščence pa 7 %. Zemljiški davek bo znašal 20 odstotkov od katastrskega čistega donosa in hišni davek 20 odstotkov od čiste najemnine (po odbitku pavšalnega zneska za vzdrževalne stroške). Posledja na deželi, ki niso oddane v najem, bo

do zavezana davku po 15 Din za sobo. Posebna pridobnina, katero plačujejo javni računodajci zavezana podjetja, se bo ravnala po rentabilnosti in bo znašala največ 25 odstotkov, dohodninska lestvica pa bo progresivna in se bo gibala od 2 do 25 odstotkov. Davek na poslovni promet se bo še nadalje pobiral, dokler bo to potrebno. Ravno tako se bodeta še nadalje pobirala invalidski davek in vojaško komorska doklada, dočim odpadejo vsi drugi državni pribitki. Občinske doklade so v novem načrtu znatno omejene.

Davščina na električno silo v Avstriji. V borbi za obstanek so avtonomni zastopi na Štajerskem začeli misliti na obdačenje motorne sile in s tem obdačiti predmet, ki se le deloma troši, v glavnem pa je produkcijsko sredstvo za razne vrste blaga. Gospodarski krogi so enodušno odklonili nameravano davščino, ker bi preizdatno podražila produkcijo in navedli proti njej argumente, katerih odločilni faktorji ne bodo mogli omalovaževati.

Carina.

Carinski prejemki v tretji desetini meseca novembra 1925. V tretji desetini meseca novembra 1925 so carinarnice pobrale 53,294.137 Din carine in sicer centralna carinska blagajna: v Beogradu 12,706.079 Din, v Zagrebu 11,832.926 dinarjev, v Dubrovniku 4,439.261 Din, v Novem Sadu 8,637.730 Din, v Splitu 2,653.369 Din, v Ljubljani 4,344.846 Din, v Mariboru 3,645.728 Din, v Skoplju 4,031.972 Din in na Sušaku 1,002.226 dinarjev. V celotnem mesecu novembru 1925 so carinarnice pobrale 174,399.736 Din, v mesecu oktobru 1925 pa 221,771.844 dinarjev.

Razprava o novi carinski tarifi v pododseku finančnega odbora je dokončana. Pododsek se sestane samo še enkrat, da razpravlja o onih postavkah carinske tarife, glede katerih je zahteval pojasnila od ministrstva trgovine in industrije. Te postavke zadevajo v glavnem stroje in strojne naprave. Pododsek izdela na to poročilo za plenum Narodne skupščine, ki bo o njem sklepala v najkrajšem času.

Aggio za carinska plačila v Italiji. Zakladni minister italijanski je določil za carinska plačila od 28. decembra 1925 do 3. januarja 1926 aggio v iznosu 479 lir.

Promet.

Jadranska poročila.

Od 1. novembra naprej je za pošiljave iz Trsta v Levanto, Egipet, Grško in v pristanišča ob Črnem morju v veljavi novi tarif, ki ima za nasledstvene države marsikatero ugodnost. Natančnejša poročila dajejo dotični konzulati. Zanimi nas na primer tole: Če pošljem blago čez Carigard — Batum — Kaspiško morje — Enzeli v Teheran, prihranim 50 odstotkov na času in 30 odstotkov na stroških, kakor pa če bi poslal blago po stari poti čez Mezopotamijo v Teheran. Brzovozna črta v Palestino prometuje

treba pomisliti, da lahko nastopijo razlogi, ki dovedajo do pomnožitve števila zasadenih mest upravnih svetnikov v interesu dosedanjih članov, ne pa v interesu družbe. Z eno besedo, zdelo bi se mi upravičeno, da bi bila v vseh statutih določba, v nekaterih je že, da namreč skupščina določaj, koliko mest upravnih svetnikov od celokupnega števila upravnih svetnikov naj se zasede; preko tega števila bi se ne smelo kooptirati, ali kvečjemu, v prav nujnih slučajih, eno mesto več. Recimo, statut določa število od 4—9; skupščina določi v tem okviru število mest s 6; če število pade pod 4, se do 4 mora kooptirati, do 6 sme, v nujnih slučajih tudi do 7, več pa brez novega sklepa skupščine ne.

3. Funkcijska doba članov upravnega sveta je bila redno določena pravilno, to se pravi, v smislu regulativa (§ 34., odst. 7.) ne preko pet let, navadno tako, da koncem vsakega leta odstopi po žrebu izbran del celokupnega števila, dokler se s časom turnus ne uredi sam. Redno je pri tem tudi rečeno, da traja funkcijska doba člana, ki je izvoljen namesto pred časom odpadlega člana, tako dolgo, kakor bi bila trajala cela funkcijska doba odpadlega člana. Vse te določbe so popolnoma smotrene, posamezne hibe omenim pozneje. Pomniti pa je

treba, da ima skupščina po zakonu (čl. 227. trg. zak.) vedno pravico opozvati mandat članov upravnega sveta, ne da bi ji bilo za opoziv treba navesti razloge in najsi tudi stvar ne bi bila omenjena v statutu. S tem seveda ni rešeno vprašanje, ali je družba tako izločenim upravnim svetnikom dolžna kako odškodnino ali ne. Rešitev je v prvi vrsti odvisna od morebitne pogodbe med družbo in upravnim svetnikom, da, nekateri celo trde, da brez posebne pogodbe sploh ni odškodnine. Meni se to ne vidi povsem pravilno: iz razlogov, iz katerih se po občem državljanstvu pravu sme zahtevati odškodnina, jo bo smel zahtevati tudi odslovljeni upravni svetnik, prav praktičen pa tak primer pač ne bo. V podrobnosti tega dokaj težkega in spornega vprašanja se tu ne kaže spuščati.

„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznано najboljši!
Odklanjajte slične a manj-
vredne izdelke!

odslej vsak teden; glavna proga gre iz Trsta v Jafu, Haifo, Bajrut, Aleksandrete, Mersino, Larnako in Limasol; druga proga obišče tudi Aleksandrijo. Seveda pa traja vožnja Trst—Jafa šest dni.

Novi oceanski vozni red iz Trsta ven stopi v veljavo s 1. januarjem. Nasproti dosedanemu je dosti bolj ugoden. Vsakih 14 dni prideš lahko v Karači, veliko pristanišče pri vstopu v Indijo, vožnja v japonska pristanišča je bistveno skrajšana. Parnik, ki odide vsak mesec prvega iz Trsta, obišče sledeča pristanišča: Benetke, Brindisi, Port Said, Sues, Masava, Aden, Karači, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Sanghaj, Kobe, Jokohama, Medži; včasih tudi Reko, Split, Port Sudan, Džibuti, Bombay, Manilo in japonska pristanišča, ki sicer niso v voznem redu. Nazaj grede se lahko ustaviš v Sajgonu, Bangkoku, v pristaniščih Jave, Zlatne in Prednje Indije ter Aleksandriji. Blagovni parniki bodo vozili odslej iz Trsta v Aden 11 dni, v Bombaj 17 dni, v Karači 20 dni, v Sanghaj 49 in v Jokohamo 59 dni. Je še zmeraj veliko, a dosti manj kot doslej.

29. dec. l. l. so spustili v Trstu v morje največje dosedanje motorno ladjo »Saturnia«, ki vsebuje 23.500 ton. Motorne ladje imenujemo tiste, ki jih kurimo z bencinom ozir. petrolejem in ne s premogom. Drugo ravno tako veliko ladjo, »Urania«, še gradijo v Tržiču (Monfalcone). Obe ladji sta last tvrdke Consolich, ki ju bo uporabila v prometu z Južno Ameriko.

S 15. decembrom so uvedli v Italijo po nagibu Mednarodne družbe spalnih voz prvi luksuzni vlakovi Milano — Nizza — Monte Carlo. Vožnja Milano — Monte Carlo ne traja sedaj niti 8 ur. Mislijo na vpeljavo teh voz tudi na drugih italijanskih progah.

Gibanje parnikov. — Paroplovna družba »Oceanica« — agencija Trst, daje dne 2. t. m. naslednje poročilo: »Mrav« odpotoval 31. decembra iz Bone v Bremerhaven in Rotterdam; »Jadera« prispel 27. decembra v Benetke, nadaljeval bo v Trst; »Zora« odpotoval 1. t. m. iz Casablanca v Pernis; »Sava« prispel 28. decembra v Barcelono, nadaljeval bo v Valencijo, Alicanto, Oran, Malaga, Casablanca, Teneriffe in Las Palmas; »Kostrena« prispel 30. decembra na Sušak, nadaljeval bo v Reko, Trst, zatem na progi Las Palmas; »Sud« prispel 30. decembra v Seville; »Morava« na progi Jadransko—Egejsko morje; »Diamant« odpotoval 30. decembra iz Trsta v Egejsko morje. — »Oceanica«.

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18.—naprej, moške nogavice, dokolenke, otročje nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za zobe, obleke in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Josip Petelinc
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Na veliko! Na malo!

RAZNO.

Današnji številki smo priložili za vse cenjene naročnike izven Ljubljane položnice. Naročnina ostane neizpremenjena in znaša za tuzemstvo celoletno 180 dinarjev, za pol leta Din 90.—, mesečno Din 15.—, za inozemstvo pa celoletno Din 210.—. — Upravništvo.

Avstrijski konzul na Sušaku. — Naša vlada je podelila eksekvatur g. Antonu Sabliču, častnemu konzulu avstrijske republike na Sušaku.

Mednarodni šumarski kongres v Rimu. V maju 1926 bo v Rimu mednarodni šumarski kongres. Odbor za organizacijo že pripravlja vse potrebno za to važno prireditve. Inicijativo za ta kongres je dal mednarodni poljedelski zavod z namenom, da pride do veljave moderno šumarstvo v čisto praktičnem in realnem pogledu. Obenem s kongresom bo v Rimu tudi šumarska razstava in naučno-praktični izleti v najbolj zanimive kraje, kjer se goji šumarstvo. Udeleženci bodo imeli popust pri vožnji po železnici in morju tja in nazaj, kakor tudi brezplačno vse publikacije kongresa.

Spor med vlado in delničarji delniške družbe Milan Vapa v Beogradu. Pred enim letom je tovarnar papirja v Beogradu g. Milan Vapa sklenil z državo družabno pogodbo, da osnujejo delniško družbo s kapitalom 40 milij. Din. Polovico kapitala bi prevzela država, drugo polovico pa g. Vapa, ki naj bi bil do smrti predsednik in vodja družbe. Po njegovi smrti bi delež pripadel državi. Tekom leta so nastali med upravo državnih monopolov in g. Vapo spori, ki so ga prisilili, da misli na razveljavljanje pogodbe. Zahteval je odločbo posebnega razsodišča, pri katerem pa ni uspel. Da se spravi spor do odločitve je s petimi upravnimi svetniki družbe odločil mesto v upravnem ravnanju. Monopolska uprava je na to sklicala izreden zbor delničarjev in na tem zboru popolnoma izpraznjena ravnateljstva mesta s svojimi uradniki. Proti temu je g. Vapa protestiral, češ, da je bil izreden zbor neveljaven, ker on kot predsednik ni bil o njem obveščen, ker izvoljeni člani ravnateljstva niso delničarji in ker se je država zavarovala na Vapinem posestvu za 20 milij. Din, vsled česar je sploh vprašanje, ali je država še delničar. Beograjski gospodarski krogi z zanimanjem pričakujejo rešitve tega spora.

Mednarodna stavbena razstava v Turinu se odprla 1. 1926 v dvoranih palače družbe za pospeševanje lepote umetnosti. Razstava ni zamišljena kot vzorčni sejem, ker se hoče specializirati na stavbeno umetnost in ker hoče razstveni odbor dati prednost udeležnikom, ki nameravajo razstaviti lastne naprave in stroje v obratu. Razstava bo imela tri oddelke: za arhitekturo, za stavbarstvo in za električne naprave.

Državna borza dela v Ljubljani. V času od 1. januarja do 31. decembra 1925 je povpraševalo po delu 6604 moških, 1728 žensk, skupaj 8332 oseb; ponujeno je bilo delo 4565 moškim, 1048 ženskam, skupaj 5613 oseb; borza je posredovala 2539 moškim in 937 ženskam, skupaj 3476 oseb; odpotovalo je 1703 moških in 390 žensk, skupaj 2093 oseb.

Državna borza dela v Mariboru. Od 20. do 26. decembra je bilo pri tej borzi dela 29 prostih mest prijavljenih, 35 oseb je iskalo službo, v 11 slučajih je borza posredovala uspešno in 1 oseba je odpotovala; od 27. do 31. decembra je bilo 84 prostih mest prijavljenih, 139 oseb je iskalo službo, v 38 slučajih je borza posredovala uspešno in 5 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 31. decembra 1925 pa je bilo 6966 prostih mest prijavljenih, 10.201 oseba je iskala službo, v 3141 slučajih je borza posredovala uspešno in 676 oseb je odpotovalo.

Brezposelnost v Italiji. Število brezposelnih v Italiji je dne 31. oktobra pr. l. znašalo 85.769 delavcev. Število je napram 30. septembru porostlo za 3005 oseb. Napram istemu razdobju lanskega leta je zaznamovati padec števila brezposelnih za 31.590.

Ruski petrolej v Turčiji. Rusi sedaj spet veliko producirajo in so njih petrolejske zaloge zelo narasle. Zato je začela ruska vlada z zelo učinkovito propagando za svoje petrolejske producente v bližnjem orientu, zlasti pa v Turčiji. Izredno pospešuje to propagando brezkonkurenčno nizka cena ruskega petroleja. In, kakor smo že enkrat poročali, se je Rusom posrečilo, da so angleško in ameriško konkurenco v Turčiji skoraj popolnoma ubili. Za intenzivnejše trgovanje se je nedavno ustanovila rusko-turška petrolejska družba z glavnico 400.000 rubljev (1 rubelj je ca. 29 dinarjev), ki je otvorila podružnice v Carigradu, Smirni in Samsunu (Samsun leži ob Črnem morju). Samo v Smirni ima družba zalogo 2000 ton petroleja. Nadalje se Rusi trudijo za pridobitev perzijskega trga. Glede produkcije nimamo novih številk; zadnje so iz julija in avgusta. V juliju je producirala Rusija 616.000 ton petroleja, v avgustu 607 tisoč ton, ki so se takole razdelile: Baku 423.000 in 429.000 ton, Gruzinija 176.000 in 160.000 ton, Anta 17.000 in 18.000 ton.

Novi Amundsenovi načrti. Amundsen hoče zopet na severni tečaj in mu gradijo v Italiji zračno ladjo, ki bo napravila koncem januarja prve poskusne polete. Nobile, poveljnik ladje, pravi, da bo zadostovala posadka 13 moč: 5 mehanikov, 1 radiotelegrafist, 2 monterja za morebitna popravila, 1 meteorolog, 4

častniki. Z Amundsenom in enim časnika bi se dvignila posadka na 15 moč. Ekspedicija bo vzela s seboj vse člane zadnje ekspedicije, torej Ellswortha, Riserja-Larsena itd., ki so vsi preizkušeni in je vsakemu lahko odkazati njegovo delo. Zivili bodo vzeli s seboj 500 kilogramov, kar bo zadostovalo za 15 ljudi en mesec. Zrakoplov bo imel norveško zastavo, imel bo pa dosedanjo italijansko oznako št. 1. Mislijo leteti čez tečaj na Alasko in demontirati tam zrakoplov ali pri rtiču Barrow ali pa pri rtiču Nome. Na severnem tečaju samem ne nameravajo pristati, a zrakoplov bo letel tako nizko, da bodo opazovanja zmeraj mogoča.

Po svetu. Veliki petrolejski sindikat Royal Duteh je izplačal letos 10 odstotno dividendo. — Vprašanje dobivanja olja in premoga je zmeraj bolj aktualno. Ravnatelj Leebeinger je predaval zadnjič v Berlinu o tem in je rekel, da so novi načini že zelo racionalni. Dobiček, ki ga bomo imeli od premoga, če ga bomo izrabljali za pridobivanje olja, bo štirikrat tako velik kakor je danes, ko prodajamo premogoturov. — Bilanca emisijskega oddelka Ruske državne banke 1. dec. se glasi: 1. zlato v novcih in palicah 18.265.121 červoncev; 2. platina v palicah 3.379.742 červoncev; to je aktivno kovinsko kritje. Pasiva so znašala 79 milijonov červoncev; červonec je ca. 292 dinarjev. — Platinski rudniki v Uralu so bili doslej francoska last; sedaj so prešli v ameriške roke. Amerikanci so osnovali akcijsko družbo s 25 milijoni dolarjev glavnice in upajo, da bodo dobili vsako leto za 5 milijonov dolarjev platine. — Rumuni so ustanovili lastno petrolejsko borzo. Spričo velike produkcije petroleja v Rumuniji je bilo to potrebno. Samo v oktobru so dobavili 236.000 ton petroleja, v prvi vrsti onkraj Prahova z 90%. V inozemstvo so prodali 73.000 ton. — Najvišja trgovska hiša v Evropi je »Hansabank« v Kölnu. Je iz železobetona in je bila zgrajena v petih mesecih, kar prekaša tudi ameriške hitrostne rekorde. Slavba je 80 m dolga in 37 m široka; nadstropij v glavnem poslopiju je osem, stolp na hiši jih ima pa še osemnajst. Najvišja točka je 66 metrov nad cesto, torej tako kakor naš grad nad Ljubljano. Uporabna ploskev tal znaša 22.000 kvadratnih metrov. Izkopanih je bilo 15.000 kubičnih metrov zemlje, zazidanih pa 10.000 kubičnih metrov betona oziroma železobetona. — Fordovo brodogradništvo prevzame avtomobilov in njih nadomestnih delov iz Amerike v Evropo šteje doslej šele tri ladje. Tovora za Evropo bo imelo zmeraj desti; vprašanje je le, kaj bo s tovarom iz Evrope v Ameriko. Od tega je odvisen nadaljni razvoj Fordovega brodogradništva. — Nemška komisija, ki so jo poslali v Južno Rusijo, da študira ondotno rudarstvo, se je izjavila o produkciji pohvalno; a obrati se morajo modernizirati in elektrificirati. Letošnja železna produkcija bo znašala morebiti 215 milijonov pudov, a se more dvigniti do leta 1930 na 600 milijonov pudov. Nemška industrija hoče obrate modernizirati; zahteva pa prodajo vse rudarske produkcije nemškim tirkam. — Poljski pridelek hmela znaša letos samo 18.000 do 19.000 meter. stotov, lani je znašal 29.300. Vzrok je uš. Zalog je samo še v Voliniji nekaj, sicer so pa popolnoma posle. — Ruski komisar za nadzorovanje dela Kjubisev kritizira delo statističnega osrednjega urada in pravi, da je statistični material o letošnji žetvi napačno ugotovljen. Niti povprečni pridelek niti areal niti število prebivalstva ni pravilno označeno. Statistični urad je vzel za podlago izjemno leto 1922 in je na tej podlagi delal naprej. Zato so vsi zaključki napačni. Kjubisev nam pa ne pove, za koliko bi se moral spremeniti od osrednjega urada preračunjeni žetveni zaključek 4.100.000.000 pudov. — Bilanca angleške zunanje trgovine za mesec januar—november govori o 707 milijonih funtov eksporta, za 19 milijonov manj kakor v istih mesecih lanskega leta. Import je pa znašal 1188 milijonov, za 40 milijonov več kakor lani od januarja do vključno novembra. Eksport je šel torej nazaj, import pa kvišku. Eno glavnih znamenj angleške zunanje trgovine je rast udeležba Nemčije, zlasti kar se tiče strojev in strojnih delov. Ravno tako raste tudi povpraševanje Anglije po bombažni volni in predivu. — Ogrsko vinogradništvo je v krizi. Leta 1913 so pri-

delali okraji sedanje Ogrske 2 milijona hektolitrov vina, leta 1921 3,5, 1924 4,6, letos pa 4 milijone hl. Produkcija je torej veliko večja kakor pred vojno; saj je leta 1913 vse tedanje ogrsko ozemlje pridelalo 3,2 milj. hl vina. Prodajni trg se je skrčil, vinogradniki so v skrbih in zahtevajo pri trgovskih pogodbah zaščito njih koristi.

Ljubljanska borza.

Ponedeljek, 4. januarja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 bl. 78; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 315, bl. 817; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb bl. 948; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 125; Združene papirnice Vevče, Gorice in Medvode d. d., Ljubljana den. 120, bl. 125; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 115, bl. 120.

Blage: Smrekove deske, paralelne, 4 m. l., II., III., monte, od 16 cm naprej, od 18, 24, 28 mm debeline, media 24/25, fco vag. meja den. 540; mecesnove deske, od 18 cm debeline naprej, od 16 cm širine naprej, fco vag. nakladalna postaja bl. 600; trami, monte, fco meja 2 vag. den. 290, bl. 290, zaklj. 290; pšenica domača 78, fco vag. slov. post. bl. 300; pšenica bačka, fco nakladalna postaja bl. 300; koruza, umetno sušena, fco vag. nakladalna postaja 5 vag. den. 155, bl. 155, zaklj. 155; koruza nova, fco vag. nakladalna postaja bl. 128; koruza nova, fco vag. Postojna tranz. bl. 172,50; ajda domača, fco vag. slov. postaja bl. 260; proso domača, fco vag. slov. postaja bl. 215; Otrobi drobni, fco vag. naklad. postaja bl. 130.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. Kg govejega mesa Din 15 do 19, jezika, jeter, ledje, možganov 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, loja 7,50 do 13, telečjega mesa 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, prašičjega mesa 20 do 27,50, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledje 27, glave 7,50, parkljev 5, slanina 22,50 do 29, masti 30 do 31, šunk 35 do 37, prekajenega mesa 30 do 35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35, prekajene slanina 30 do 35, koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, kongskega mesa 7 do 9. Kg krakovskih klobas 45, debrecinskih 44, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 30, svežih in pol prekajenih kranjskih 32 do 40, suhih kranjskih 67. Piščanec 20 do 25, kokoš 25 do 35, petelin 30 do 40, raca 30 do 35, nepitana gos 60 do 70, pitana gos 100 do 120, domač zajec 15 do 25, divji zajec 25 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdna jerebica 28, kg srne 20 do 35. Kg krapa 26 do 32,50, linja in škuke 25 do 30, sulca 50, klina 13,50 do 15, mrene 17,50 do 20, pečenke 8 do 12,50. Liter mleka 3 do 3,50, kg surovega masla 40 do 45, čajnega 60, masla 40, bohinskega sira 38, sirčka 9 do 10, eno jajce 2. Kg bele krah 6, črnega in rženega 5. Kg luksuznih jabolk 8, jabolk I. vrste 6, II. vrste 5, III. vrste 4, ena oranža 1,50 do 2, limona —75, kg rožičev 10, fig 10 do 16, datelnov 25, orehov 12, lušenih orehov 35, suhih češpelj 10 do 12, suhih brus 16. Kg kave 42 do 74, pražene kave 56 do 88, kristalnega sladkorja 13,50, sladkorja v keckah 15, kavine primesi 22, riža 10 do 13, liter namiznega olja 20 do 22, jedilnega 18, vinskega kisa 3,50 do 4,50, navadnega 2,50, petroleja 6,50 do 7, kg soli 4,50, celega popra 48, mletega 52, paprike III. 24, sladke 48, testenin 10 do 14, pralnega luga 3,75, čaja 75. Kg moke št. 0 5,25 do 5,50, št. 1 5, št. 3 4,50, št. 5 5,75, št. 6 3, kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2 do 2,50, koruzne moke 3,50 do 4, koruznega zdroba 4 do 4,50, pšeničnega zdroba 6,50, ajdove moke 8 do 9, ržene moke 4,50 do 5, q pšenice 340 do 350, rži 260 do 290, ječmena 240 do 260, ovs 245 do 260, prosa 275 do 300, koruze 230 do 235, ajde 300 do 325, fižola 250 do 300, graha 400 do 500, leče 600, q premoga 40 do 46, m³ trdih drv 160 do 180, mehkih 100, q sladkega sena 80 do 100, pol sladkega 75, kislega 60, slame 50. Kg endivije 15 do 20, motovilca 15 do 18, radiča 15 do 18, zelja 1 do 2, rdečega zelja 3 do 6, kislega 3, ohrova 3, karfiol 8 do 10, kolerab 8, kolerab podzemljic —75 do 1, špinata 12 do 15, čebule 2 do 3, česna 15, brokolice 1,25 do 1,50, repe —50 do 1, hisle —2,50, korenja —75 do 4, peteršilja 12, zelenjave za juho 8.

Prvi mariborski tržni dan v novem letu. Dne 2. januarja ni bil posebno dobro preskrbljen, pa tudi dobro obiskan ne. Bilo je 51 slaninarjev, ki so prodajali po navadni ceni svinjino po 20 do 30, slanina 24 do 30 (na debelo 19 do 20) in drob po 15 do 20 Din kg. Domači mesarji pa govedino 10 do 17.50, teletino 12.50 do 17.50, svinjino 18 do 20, nekateri mesarji, ki so poskočili s cenami, so pa prodajali govedino po 14 do 20, teletino po 16 do 20 in svinjino po 20 Din kg. Klobase so še vedno tako drage, kakor so bile v starem letu. Tudi perutnine je bilo komaj 300 komadov. Cene so bile kokošem 30 do 75, gosem, racam in puranom pa 80 do 85 Din komad. Kanalkom po kakovosti 50 do 500 Din, domačim zajčkom 10 do 50, divjim zajcem, lisicam in srnam po kakovosti dlake 80 do 400 Din komad.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje. Krompir 7 do 8 Din mernik (7 in pol kg) oziroma po 1.25 do 2 Din kg, solata 2 do 4 Din kg, glavata solata, zeljate glave 2 do 5 Din komad, kislo zelje 3 do 3.50, kislja repa 2, maslo 46 do 50, kuhano 50 do 60 Din kg, mleko 3 do 3.50, oljčno olje 30 do 50, bučno olje 26 do 28 (po trgovinah celo po 24 Din), smetana 14 do 16 Din liter, sirček 1 do 8 Din komad. Karfiol 2 do 12, jajca 2.25 do 2.50 Din komad, limone 0.75 do 1.50, pomaranče 1 do 3 Din komad, čebula 1.50 do 5, česen 3 do 6 Din venec, zelenjave je bilo 8, sadja pa 10 vozov. Jabolka in hruške so se prodajale po 5 do 14 Din kg, fige 6 do 8

Din venec. — Lončena in lesena roba: 1 do 150 Din komad, koruzna slama 25 do 30 Din vreča, brezove metle 2 do 5 Din komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 30. decembra je bilo 10 vozov sena, 5 vozov slame, v soboto 2. januarja pa 4 vozove sena, 3 vozove slame na trgu. Cene so bile senu 70 do 85, slami pa 50 do 57.50 Din za 100 kg.

Cene kolonijalijam v Trstu. Kava. — Razpoloženje na tržaškem terminskem tržišču je bilo ob zaključku leta zelo čvrsto. Cene so poskočile za 8 do 10 L pri metriskem stotu. Notiranja so bila sledeča: za marec L 888—905, za maj L 859 do 865, za julij L 850—855, za september L 808—819, za november L 795—815. — Južno sadje. — Smokve Kalamata v navadnih venci L 235—240, v najmanjših venci L 260—265, italijanske smokve (Puglia) L 200 za stot, dateljni Hallovei L 340, alžirski dateljni L 750, mandeljni (Bari) L 2050, izbrani L 2200, sultanine L 600—800. Cene se razumejo samo na debelo in so samo nominalne. Razpoloženje na tržišču je izvanredno slabo. Povpraševanje tako s strani inozemstva kakor tudi s strani domačih trgovcev skoro popolnoma prenehalo. — Sladkor. — Cene nestalne, ki se nagibljejo k padanju. Na debelo notira: kristal L 638, moka L 648, v kockah L 680. V imenovanih cenah ni všteta mestna užitnina. — Riž. — Rižarne ponujajo italijanski riž po sledečih cenah: navadni glaziran po L 270, Carolina po 320 franko odhodna postaja. Tr-

žaške cene od 100 kg dalje so: za navadni L 264, za prvovrstni L 308, za Carolina L 410.

Slanina in mast na tržaškem trgu. — Ameriška slanina L 850—920, domača slanina L 9—10, ameriška mast L 975 do 995, domača L 800—850. Cene na debelo in brez mestne užitnine. Tendence je zelo slaba in cene padajo. Za enkrat ni pričakovati kakega ustaljenja cen.

KJE SE KUPI?
Le pri trdki
Josip Petelin
Ljubljana

Hitro Prežernovega spomenika ob vodi.
Najbolj kitalni stroj za rodbinsko ali
bratno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phonix.
Isolam posamezne dele za stroje in ko-
lesa, igle, olje, jermena, pnevmatika.
Pouk o vezanju na stroj brezplačen! —
Več letna izkušnja! Na veliko! Na malo!

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Ekonomsko odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. januarja t. l. ponudbe glede dobave verig za ročice, cilindrskega olja za pregreto paro in raznega lesa; do 12. januarja t. l. glede dobave ročnih vozičkov, stroja za rezanje lepenke in vrvice za zalivka-

nje; do 15. januarja t. l. glede dobave portlandcimenta v sodih, vodomera za vodovod in tolčenje gramoz; do 22. januarja t. l. glede dobave skretniških in hrastovih pragov. Pogoji so pri tem odelanju vsak delavnik od 10. do 12. ure na vpogled. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. januarja t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 200.000 kg sena in 80.000 kg slame. — Dne 16. januarja t. l. pri Središnjem uradu za osiguranje radnika v Zagrebu glede oddaje kamnoseških, tesarskih, krovskih, kleparskih in mizarskih del pri novi stavbi tega urada v Mihanovičevi ulici v Zagrebu. — Dne 21. januarja t. l. pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave petroleja. — Dne 23. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega materiala za izdelovanje barv; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave električnih žarnic ter dvigal za lokomotive; pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave šamotne opeke. — Dne 25. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave pločevine; pri Središnjem uradu za osiguranje radnika v Zagrebu glede oddaje instalacijskih del v sanatoriju Klenovnik; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave grejnih cevi za kotle in gladkega vlečnega železa. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Javljamo žalostno vest, da je član naše uprave, gospod

IVAN KNEZ

veletržec itd.,

danes dopoldne preminul na Dunaju.

Ohranimo velezaslužnemu pokojniku trajen in časten spomin!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Upravni svet
Strojnih tovarn in livarn d. d.
v Ljubljani.

Naznanjamo žalostno vest, da je danes na Dunaju umrl naš velezaslužni podpredsednik, gospod

IVAN KNEZ

veletržec itd.

Blagemu pokojniku ohranimo trajen spomin!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Predsedstvo
društva „Trgovska akademija“
v Ljubljani.

Ustanovljeno l. 1895.

Železne peči **Slamorenice**
Štedilniki **Mlatilnice**
Žel. blagajne **Reporeznice**
Gonilni jermeni - **Gepeljni** - **plugi**
Obrtniško in gospodarsko orodje
Armature in cevi
Traverze - šine - cement

FR. STUPICA, LJUBLJANA

Gospodarska cesta štev. 1.

Pohišteno in stavbno okovje
Razne črpalke za vodo, vino in gnojnice
Pile kleke **Centrifuge za mleko**
Vse vrste verig **Plahče za vozove**
Žima **Dereze** **Morska trava**
Drsa ke **Samovarji** **Sanke**

Kuhinjska posoda

Zaloga smodnika in drugih razstreljiv

Najnižje cene!

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

prilporeča

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznovrstno
rudniško vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam:

„GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK

Obavlja vse v to
stroko spadajoče
posle najhitreje in
pod najkulantnimi
pogoji.

Zastopniki družbe
spalnih voz
S. O. E.
za ekspresne
pošiljke.

Naročajte „Trgovski list“

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjižgoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552

Javljamo žalostno vest, da je član naše uprave
in cenzor naše filijale Ljubljana, gospod

IVAN KNEZ

veletržec itd.,

danes dopoldne preminul na Dunaju.

Ohranimo velezaslužnemu pokojniku trajen in
časten spomin!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Upravni odbor
Jadransko-Podunavske banke
v Beogradu.

Naznanjamo tužno vest, da je naš predsednik in
ustanovitelj, gospod

IVAN KNEZ

veletržec itd.,

danes na Dunaju preminul.

Velezaslužnemu pokojniku ohranimo trajen
spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Upravni svet
Združenih opekarn d. d.
Ljubljana.

Upravni svet in ravnateljstvo
Kreditnega zavoda za trgovino in
industrijo v Ljubljani javljata pre-
tužno vest o smrti svojega velezasluž-
nega predsednika, gospoda

IVANA KNEZA

ki je danes na Dunaju preminul.

Blagopokojnik je načeloval zavodu
od obstoja in si je pridobil zanj, kakor
tudi sploh za našo industrijo, neven-
ljivih zaslug. Zato mu ohrani zavod
trajen in hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Upravni svet in ravnateljstvo Delniške
družbe Združenih pivovarn Žalec in Laško v
Laškem javljata, da je njiju velezaslužni pred-
sednik, gospod

IVAN KNEZ

danes nenadoma na Dunaju preminul.

Družba, kateri je blagopokojnik načeloval
in za katero si je pridobil nevenljivih zaslug,
mu ohrani trajen, hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Predsedstvo Ljubljanskega velesojma javlja pre-
tužno vest, da je preminul na Dunaju dne 2. janu-
arja ob pol 10. uri dopoldne velezaslužni predsed-
nik Upravnega odbora in soustanovitelj Ljubljan-
skega velesojma, gospod

IVAN KNEZ

imejitelj reda sv. Save III. razreda.

Blagega in nadvse požrtvovalnega pokojnika
ohranimo v trajnem in hvaležnem spominu.

Lahka mu zemlja!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Ljubljanski velesojem.

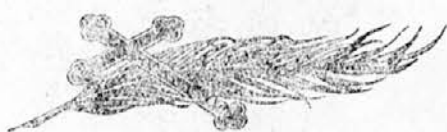
PREDSEDSTVO LJUBLJANSKE BORZE ZA
BLAGO IN VREDNOTE V LJUBLJANI javlja ža-
lostno vest, da je danes na Dunaju preminul vele-
zaslužni podpredsednik in soustanovitelj borze, gospod

IVAN KNEZ

veletržec itd.

Blagega pokojnika ohranimo v trajnem spominu!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, reg. z. z n. z., javlja prežalostno vest, da je njen soustanovitelj in dolgoletni, za procvit zavoda prezaslužni predsednik, gospod

IVAN KNEZ

veletržec, posestnik itd.

danes na Dunaju preminul.

Za blagor našega zavoda vsekdar vnetemu pokojniku ohranimo trajno hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Upravni svet.

Upravni svet in ravnateljstvo pivovarne Union d. d. v Ljubljani javljata tužno vest o smrti svojega velezaslužnega predsednika, gospoda

Ivana Kneza,

ki je danes na Dunaju preminul.

Družba, kateri je blagopokojnik načeloval in za katero si je pridobil nevenljivih zaslug, mu ohrani trajen, hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Vsem prijateljem in znancem iavljam pretužno vest, da je danes gospod

Ivan Knez

**predsednik zbornice za trgovino, obrt
in industrijo itd.**

ob pol 10. uri po kratki bolezni na Dunaju v 73. letu preminul.

Ljubljana, 2. januarja 1926.

Žalujoči ostali.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani naznanja v globoki žalosti pretresljivo vest, da je njen prezaslužni in nepozabni predsednik gospod

IVAN KNEZ

imetnik reda sv. Save III. reda, podpredsednik Zveze industrijev, predsednik Ljubljanskega velesejma, podpredsednik Ljubljanske borze, predsednik in upravni svetnik mnogih industrialnih in denarnih podjetij, veletržec, industrijalec itd. itd.

v soboto dne 2. januarja 1926 dopoldan preminul na Dunaju.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, kateri je odlični pokojnik stal na čelu štirinajst let kot nesebičen, požrtvovalen ter neumorno delaven predsednik, ohrani nepozabnemu svojemu vodniku trajno hvaležen in časten spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.